

Utvärdering av ett europeiskt ramverk för riskhantering -vid transport av farligt gods på väg och järnväg

Förbättring av säkerheten kring transport av farligt gods kräver ett utvecklande arbete kring hur riskhantering genomförs av involverade aktörer. Ett steg på vägen är att lägga en grund för hur riskanalyser bör genomföras. Detta undersöks där fokus ligger på ett nyligen framtaget europeiskt ramverk som kallas för "ERA-ramverket".

Urbaniseringen av samhället har inte bara medfört fördelar, utan också utmaningar. Höghus, komplexa byggnader och höga persontätheter är några av de delar som innebär utmaningar för samhället där planering, infrastruktur och riskhantering blir alltmer viktiga områden att ligga i framkant inom. I detta arbete undersöks om ett europeiskt ramverk kan förbättra samspel och enhetlighet inom riskhantering kopplat till transport av farligt gods.

Resultatet tyder på att det kan finnas fördelar med att använda ett standardiserat ramverk för flera delar vid genomförandet av riskanalyser. Dock är ERA-ramverket som undersöktes inte färdigställt vilket påverkar i vilken grad ramverket kan användas. Även användarvänligheten av ramverket har fått ett bakslag till följd av dess ofullständighet. Hursomhelst är det fortfarande viktigt att angreppssättet för riskhantering fortsätter att utvecklas och att starkare krav ställs på både genomförandet och på vilka verktyg som kan och ska användas i samband med riskanalyser för transport av farligt gods. Även om branschpraxis är en viktig del av hur riskanalyser genomförs idag kan det behövas regelverk, standarder eller liknande för att sträma åt skillnaderna i genomförandet av riskanalyser. För varför ska återspeglingsen av den verkliga risken bero på vem som genomför riskanalysen?

Resultatet från beräkningar visar just problemet som beskrivs ovan. Efter beräkningar genomförda enligt "ERA-ramverket" och även enligt en gammal svenskskriven handbok som används än idag kallad "VTI", konstaterades att riskerna varierar ganska rejält. Hur stor risken beräknas vara varierar alltså trots att den verkliga risken är densamma. Det går alltså ändra beräkningssätt för att minska eller öka bedömningen av risknivån, vilket får syftet med att genomföra riskanalyser att vackla.

Hur ska då riskanalyser av farligt gods genomföras i Sverige? Det finns inget lätt eller kort svar på denna fråga, eftersom dessa riskanalyser kräver ett stort antal antagande och förenklingar. Även om det finns antaganden som kan vara anses "branschpraxis" finns det många tvivelaktiga antaganden som kan variera beroende på preferenser och olika "kvalificerade" gissningar. Framförandet av alla delar inom riskanalyser kräver även stor kompetens inom många områden. Eftersom det finns få som genomför riskanalyser som faktiskt kan kalla sig experter på alla ingående delar, läggs det en stor vikt på "branschpraxis" för att se till att riskanalyser blir genomförda på ett rättfärdigt sätt. Att tillsätta ett ramverk för hur riskanalyser ska genomföras hade dock varit en välbehövlig lösning. Dock har det visat sig att framställandet av ett ramverk i detta slag är omfattande, svårt och resurskrävande på flera sätt.